

מ"ת 25218/08/22 - מדינת ישראל נגד אלכסנדר סודק

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 25218-08-22 מדינת ישראל נ' סודק(עציר)

בפני **כבוד השופטת אפרת פינק**
המבקשת מדינת ישראל
באמצעות עו"ד רועי לוס
נגד
המשיב **אלכסנדר סודק (עציר)**
באמצעות עו"ד ששי גז ועו"ד עידן שני

החלטה

לפניי בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו. המשיב חולק על קיומן של ראיות לכאורה.

מבוא

1. המשיב הוא בנה של נטליה סודק (להלן - "האם" או "נטלי"), שהייתה במשך חמש שנים בת זוגו של ולדימיר שרמטייב (להלן - "המנוח" או "ולדימיר"). האם והמנוח התגוררו יחד בדירה בנתניה במשך כארבע שנים (להלן - "הבית"). המשיב התגורר גם הוא בנתניה. סרגיי צ'רניאק הוא אחיה של האם (להלן - "סרגיי").
2. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של רצח, לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

לפי המיוחס בכתב האישום, בתקופת מגוריהם המשותפים של המנוח והאם, נהג המנוח לשתות לשוכרה, ובמספר מקרים צעק על האם, קילל אותה ואיים עליה. באחד המקרים אף חנק אותה וכלאה במרפסת הבית. האם ביקשה להיפרד מהמנוח וביקשה כי יעזוב את ביתם, אולם הוא לא רצה בכך. האם סיפרה על כך למשיב מספר ימים קודם ליום 18.7.22.

ביום 16.7.22, לאחר שהאם ובת זוגו של סרגיי הגיעו לבית, הגיע גם המנוח כשהוא בגילופין, צעק על האם וקילל אותה. בהמשך אמר לסרגיי, שהגיע גם הוא אל הבית, כי חרף בקשות האם, הוא אינו מעוניין להיפרד ממנה. כן מיוחס, כי במספר שיחות טלפון שנערכו בין המשיב והמנוח ביום 18.7.22, אמר המשיב למנוח כי האם מבקשת להיפרד ממנו בשל מנהגו לשתות לשוכרה, וכי עליו לעזוב את הבית. המנוח הסכים תחילה, ולאחר מכן אמר כי הוא והאם יגורו בחדרים נפרדים, אך המשיב דחה אפשרות זו. בהמשך, ביקש המנוח מהמשיב להביא את הקב"ים שלו, והוא עשה כן והגיע לבית בשעה 20:00 לערך, ולאחר מכן עזב את המקום.

עוד מיוחס, כי בשעה 21:14 לערך, שוחחה האם עם המשיב בטלפון, ומסרה לו כי המנוח אמר שלא יעזוב הבית עד לתום חוזה השכירות. המשיב שוחח עם המנוח ואמר לו "דיברנו שאתה עוזב ומחפש דירה, תהיה גבר ותעזוב את זה כבר" וכן "מה יש לך? סגרנו והסכמנו". בהמשך לכך, הגיע המשיב פעם נוספת אל הבית בשעה 21:21

לערך ושוחח עם המנוח. לאחר זמן התקשר המשיב לסרגיי, ביקש ממנו להגיע, ואמר לו "אני לא יכול להחזיק את עצמי, אני תכף אזיין אותו, אני לא רוצה להרביץ לו". בשיחה נוספת ביקש המשיב מסרגיי להגיע במהרה "אחרת אני ארצח אותו". האם התקשרה גם לבעלת הבית וביקשה כי תשוחח עם המנוח על עזיבתו. בהמשך לכך, הגיע סרגיי לבית ושוחח עם המנוח על עזיבה. המשיב והאם נעמדו ליד דלת הכניסה לסלון, ופרץ ויכוח בין המנוח ובין האם. במהלך הוויכוח, בשעה 21:48 לערך, קם המנוח לעבר האם והמשיב, ובידו סכין בעלת להב באורך 18 ס"מ. סרגיי הדף את המנוח, שהשליך את הסכין. המשיב נטל את הסכין, ודקר את המנוח שלוש דקירות, שגרמו למנוח פצעי דקירה בבית החזה, בגב ובמותן. המנוח נפל ודימם.

המשיב צעק לאם ולסרגיי לחסום את הדימום, התקשר למשטרה ולמד"א, וקרא לשכנים להזמין אמבולנס. מותו של המנוח נקבע בבית החולים, כתוצאה מפצע הדקירה במותן.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

טענות הצדדים

4. בבקשה למעצר עד תום ההליכים טענה המבקשת, כי ישנן די ראיות לכאוריות לביסוס אשמתו של המשיב בעבירה של רצח, לרבות הראיות הבאות: הודאות המשיב בחקירותיו ובשחזור, לפיהן המנוח קפץ לעברו פעמיים כשאחז בסכין וכך נדקר; הודעתו של סרגיי; הקלטות שיחות בין המשיב ובין סרגיי, האם והמנוח; דו"ח המכון הפתולוגי, מסמכים רפואיים ועדות פרמדיק על הפגיעות במנוח; מספר עדויות בדבר בעיית האלכוהול ממנה סבל המנוח; ודו"חות השוטרים שהגיעו לזירה.

בעיקרי טיעוניו הוסיף בא כוח המבקשת, כי לא עומדת למשיב טענת הגנה עצמית, שכן אין מתקיימים התנאים הנחוצים של מידתיות ונחיצות: הדקירות אירעו לאחר שהמנוח השליך את הסכין והמשיב הרימו ביוזמתו; בעת שהמשיב דקר את המנוח, לא היה המשיב חמוש; המדובר בשלוש דקירות בגב ובצד הגוף. בעת הדקירות כבר לא נשקפה כל סכנה למשיב או לאמו; גם לא ניתן ללמוד מחוות דעת המכון לרפואה משפטית כי המנוח התנפל על המשיב, ואין כל הסבר לדקירות בגבו של המנוח.

כן טען בא כוח המבקשת, כי לא ניתן לאמץ לעניין זה את גרסת המשיב, הרוויה שקרים, ביחס למספר הדקירות ומיקומן, ביחס לשכרות המנוח, וביחס להגעתו של המשיב לבית. לטענתו, גם לא ניתן לתת אמון בגרסתה של האם, המנסה למלט את המשיב מאימת הדין, בשל שקרים והשמטת פרטים בגרסתה, ומשום שהיא ניקתה את הזירה.

עוד טען, כי המשיב ואמו גם לא פנו למשטרה אלא התקשרו לבעלת הדירה ולסרגיי. יתר על כן, חרף האיומים שהשמיע המנוח, המשיב ואמו בחרו להישאר בבית, לא עזבו אף לאחר שלפית הסכין במטבח, ונכנסו לסלון חרף בקשתו של סרגיי. מכאן, שהיו למשיב אפשרויות נוספות להצלת אמו. עוד טען, כי המשיב וסרגיי לא סברו כי המנוח שיכור בעת האירוע, וגם לא עולה כי המנוח היה שיכור מחוות דעת מומחה של המרכז הלאומי לרפואה משפטית. יתר על כן, התנהגותו של המשיב לאחר הדקירות אינה מלמדת, בהכרח, על היעדר רצונו לפגוע במנוח ולהמיתו.

לטענת בא כוח המבקשת, המיוחס בכתב האישום מבוסס על תיאורו של סרגיי את אירוע הדקירה. תחילה תיאר סרגיי כי ראה יד עם סכין נשלחת לכיוון המנוח, ואחר כך חזר בו ונתרה אמירתו כי המשיב נצמד אל גבו ולאחר מכן נפל המנוח כשהוא שותת דם. לטענתו, גרסת המבקשת בכתב האישום גם מתאימה לדברים שאמר המשיב לסרגיי בשיחות הטלפון, כי ירצח את המנוח ולאיומים קודמים על המנוח. שיחותיו אלו מלמדות גם, לעמדת בא כוח המבקשת, כי המשיב היה מודע לחוסר יכולתו לרסן את עצמו, וצפה את העתיד להתרחש.

בא כוח המבקשת הוסיף, כי הטענות לפיהן המנוח התעלל באם אינן נתמכות בתעודות רפואיות. לטענתו, בעבר אמנם הוזעקו שוטרים לבית, אולם האם מסרה כי המנוח לא היה אלים כלפיה וכי היא מבקשת אך להוציאו מהבית. לטענתו, גם לא נשמעו צעקות או איומים ברקע שיחת הטלפון שנערכה בין המשיב ואמו ביום האירוע, ובשיחה זו אף נשמעת האם מאיימת על המנוח.

מכאן טען, כי יש לדחות הטענות בדבר הגנה עצמית ויש לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו. לטענתו, לא ניתן לדעת מהי מידת המסוכנות של המשיב ומהו סד הלחצים שהובילו לפעול כפי שפעל. מכאן, ובצירוף חומרת העבירה המיוחסת, טען בא כוח המבקשת כי אין מקום לבחון כל חלופת מעצר.

5. בא כוח המשיב טען, לעומת זאת, כי המשיב פעל מתוך הגנה עצמית, כשהוא מבקש לחלץ את אמו מדירתה על מנת שהמנוח לא יפגע בה. לטענתו, אלמלא פעל כך, היה המנוח רוצח אותו ואת אמו. עוד טען, כי התנהלותו האלימה של המנוח כלפי האם מלמדת כי אין מדובר בקורבן, אלא באדם אלים, בעל עבר פלילי, גדול ממדים, שיכור, חמוש ומסוכן. לעומת זאת, המשיב הוא אדם צעיר, נעדר עבר פלילי, ועדויות שונות מתארות את אופיו הטוב. לטענתו, המשיב ניסה לסייע לאמו באמצעות שיח, ואף דאג לצרכיו של המנוח, בעוד שהאחרון המשיך להשתכר, לאיים ולנהוג באלימות כלפי האם. כן טען, כי אין מקום לצפות מהמשיב לברוח מביתו ולהותיר את אמו בבית.

עוד טען בא כוח המשיב, כי המשיב הגיע לבית בשל דאגתו לשלומה של אמו, לאחר ששמע ויכוח קולני, קללות ואיומים ברקע במהלך שיחת טלפון עם אמו, שמסרה כי המנוח אינו עוזב את הדירה ואינו מאפשר לה לעזוב אותה. המשיב אף ניסה לשוחח עם המנוח, בעוד הלה ממשיך לאיים ולקלל, ולאחר מכן אף נטל סכין מטבח קטנה ואיים על המשיב. כן טען, כי שיחותיו עם סרגיי בהן ביקש כי יגיע לבית, מעידות על לחץ ומצוקה ועל הצורך בהתערבותו, אך לא על רצונו של המשיב לפגוע במנוח.

לטענת בא כוח המשיב, מהעדויות עולה גם, כי לאחר שהמנוח נהדף על ידי סרגיי, לא השליך את הסכין, כמיוחס בכתב האישום, אלא ניסה לדקור את המשיב ואת אמו, תוך שהוא צועק ומאיים. בא כוח המשיב טען גם כי המשיב אחז בסכין על מנת למנוע מהמנוח ליטול אותה בשנית, אולם המנוח שב והסתער לעבר המשיב. כן טען, כי הממצאים הפורנזיים מתאימים לטענת המשיב כי המנוח הוא שהתנפל עליו. המסקנה כי הדקירה במותן היא שהובילה למותו של המנוח מלמדת גם, לעמדתו, כי אין מדובר בשלוש דקירות חזקות, באופן שתואם את גרסת המשיב לפיה המאבק ארך מספר שניות. מכאן טען, כי הדקירות הן תוצאה של התגוננות מפני המנוח.

בא כוח המשיב הוסיף וטען כי תגובת המשיב לאחר הדקירות - זעקתו לסיוע והזעקת סיוע רפואי - מלמדת על היעדר רצונו לפגוע במנוח.

בא כוח המשיב עתר, נוכח נסיבות העניין, לשחרר את המשיב לחלופה, אף מבלי להפנותו לשירות המבחן, וזאת משום שפעל מתוך הגנה עצמית, והואיל ולא נשקפת ממנו כל מסוכנות.

דין והכרעה

הראיות הלכאוריות

6. מרבית העובדות המפורטות בכתב האישום אינן במחלוקת, לרבות הרקע לאירוע שהוביל למותו של המנוח, וכפי שאף בא לידי ביטוי בעובדות כתב האישום עצמן. אין מחלוקת, כי בתקופת מגוריהם המשותפים של המנוח והאם,

נהג המנוח לשתות לשוכרה, ובמספר מקרים צעק על האם, קילל אותה ואיים עליה. באחד המקרים אף חנק אותה וכלאה במרפסת הבית. האם ביקשה להיפרד מהמנוח וביקשה כי יעזוב את ביתם, אולם הוא לא רצה בכך.

גם אין מחלוקת, כפי שפורט בכתב האישום, כי ביום 16.7.22, שוב הגיע המנוח לבית כשהוא בגילופין, צעק על האם וקילל אותה, בנוכחות סרגיי, ובהמשך אמר המנוח לסרגיי כי אינו מעוניין להיפרד מהאם, חרף בקשותיה.

האם הוסיפה בהודעתה, כי ביום 17.7.22, שוב היה המנוח שיכור, זרק אותה במקלחת, חנק אותה, סגר בכוח את דלת הזכוכית ושבר אותה, והכל תוך כדי שהוא מקלל. לדבריה, המנוח אמר לה שאם תעזוב אותו "אני לא חיה ולא המשפחה שלי" (הודעת האם מיום 19.7.22, בעמ' 3; הודעת האם מיום 26.7.22, בעמ' 1).

עוד אין מחלוקת, כי ביום 18.7.22, התנהלו מספר שיחות בין המשיב והמנוח, החל מהשעה 13:43. בשיחה הראשונה אמר המשיב למנוח כי האם החליטה להיפרד ממנו בשל מנהגו לשתות לשוכרה ודרש ממנו לעזוב את הבית, אולם המנוח סירב. בשיחה נוספת הסכים המנוח לעזוב, בשיחה מאוחרת יותר חזר בו המנוח והציע כי יישאר בבית יחד עם האם בחדרים נפרדים. המשיב אמר כי הפתרון אינו מקובל עליו ועל האם. מאוחר יותר לבקשת המנוח, בשעה 20:00 לערך, הביא המשיב את הקב"מ של המנוח מביתו של סרגיי לבית. בשעה 21:14 התקשר המשיב אל האם, והיא עדכנה אותו כי המנוח יישאר בבית עד לתום חוזה השכירות, בחודש מרץ. במהלך השיחה המשיב שוחח עם המנוח ואמר לו שעליו לעזוב, כפי שהסכימו, אולם המנוח סירב. בהמשך לשיחה האחרונה, הגיע המשיב אל הבית בשעה 21:21 לערך.

האם הוסיפה בהודעתה, על האמור בכתב האישום, כי בימים שקדמו למותו של המנוח, דרשה פעם אחר פעם מהמנוח כי יעזוב את הבית נוכח השתכרויות חוזרות ונשנות, וכי פנתה למשיב ולסרגיי בעניין זה. סרגיי והמשיב אמנם אישרו דברים אלו.

כן תיארה האם, כפי שכבר פורט למעלה, את האלימות של המנוח כלפיה ביום 17.7.22. עוד הוסיפה, כי ביום 18.7.22, דרש ממנה המנוח להגיע הביתה ובעת שביקרה את אביה בבית החולים, אמר לה שהיא נמצאת עם גבר אחר ושהיא זונה. עוד אמר לה: "היום את מתה. אני אהרוג אותך היום". סרגיי החזיר אותה מבית החולים, היא אמרה לו בדרך שהיא חוששת מהמנוח, והוא אמר לה שיחזור לקחת אותה אחרי שיתקלח. עוד ציינה, כי המשיב התקשר אליה, לאחר שחזרה הביתה, שאל אותה אם הכל בסדר, היא השיבה שהיא מתקלחת, המנוח לא עוזב את הדירה ומחזיק אותה שם, והמשיב אמר שהוא מגיע לקחת אותה לבית הסבתא. המנוח שמע זאת ואמר "איזה מקלחת ... אם אני אומר שאפשר לאכול את אוכלת, אם אני אומר שאפשר מקלחת את עושה" וכן צעק "אני לא עוזב ואני עושה בלאגן לכולם" (הודעת האם מיום 19.7.22, בעמ' 3; הודעת האם מיום 26.7.22, בעמ' 1 - 2).

גם חלק מההתרחשויות שאירעה עם הגעת המשיב לבית אינה במחלוקת. כך, מוסכם כי המשיב שוחח תחילה עם המנוח, ובהמשך התקשר אל סרגיי בשעה 21:27 וביקש כי יגיע אל הבית ואף אמר: "אני לא יכול להחזיק את עצמי אני תכף אזיין אותו, אני לא רוצה להרביץ לו". כן התקשר לסרגיי פעם נוספת וביקש כי יגיע "כמה שיותר מהר, אחרת אני ארצח אותו" (מזכר תמלול שיחות מוקלטות מטלפון המשיב מיום 4.8.22, בעמ' 3). בשעה 21:39 אף התקשרה האם לבעלת הבית, שתבוא ותדבר עם המשיב על עזיבת הבית. בשלב זה הגיע סרגיי לבית, פגש את המנוח שישב בסלון ושוחח עמו על עזיבה. בשלב מסוים נכנסו המשיב ואמו לסלון ופרץ ויכוח בין המנוח והאם. גם אין מחלוקת, כפי שמתאר כתב האישום, כי במהלך הוויכוח, **קם המנוח לעבר המשיב ואמו כשבידו סכין מטבח** בעלת להב חד באורך 18 ס"מ. בתגובה קם סרגיי לעבר המנוח והדף אותו בחזהו.

עוד אין מחלוקת כי במהלך ההתרחשויות, המשיב דקר את המנוח. לפי חוות הדעת של המכון לרפואה משפטית מיום 3.8.22 ולפי המסמכים הרפואיים למנוח שלוש דקירות, שתיים בגבו והשלישית במותן שמאלית. הדקירה במותן היא שגרמה למותו של המנוח. גם אין מחלוקת כי לאחר הדקירות הזעיק המשיב עזרה.

7. האירועים המדויקים שאירעו סביב דקירתו של המשיב את המנוח מצויים במחלוקת בין הצדדים. לפיכך, תוצג תחילה התשתית העובדתית הלכאורית ביחס לפרק זמן זה. לאחר מכן, ועל יסוד תשתית לכאורית זו, תידון השאלה אם די בראיות הלכאוריות כדי לבסס עבירה של רצח. כן תידון טענתו המרכזית של המשיב להגנה עצמית. שלושה נוכחים בלבד, מלבד המנוח, היו במקום בעת הדקירות, סרגיי, האם והמשיב. מכאן, שעדויותיהם מהוות את עיקר הראיות הלכאוריות בדבר תיאור ההתרחשות. יודגש כי סרגיי והאם הם עדי תביעה, ומכאן חשיבות גרסתם.

8. תחילה, לגרסתו הלכאורית של סרגיי, עד התביעה המרכזי שהיה נוכח במקום, יחד עם האם והמשיב, בזמן הדקירות. לעדותו של סרגיי משקל לכאורי רב בהבנת ההתרחשות שהובילה למותו של המנוח.

לפי מזכרו של השוטר שרון אברגיל מיום 20.7.22, סרגיי אמר לו, עם הגעתו למקום, כי ראה יד עוברת, מחזיקה סכין ופוגעת בגוף של ולדימיר.

בהודעתו מיום 19.7.22 מסר סרגיי, כי המשיב התקשר אליו בשעה 21:29 וביקש ממנו לבוא לבית ולעזור לו לשוחח עם המנוח, על מנת שיעזוב את הבית. לדבריו, המנוח לא היה שיכור. עם הגעתו, נכנס המנוח לסלון וטרק את הדלת, אולם לאחר כמה שניות דפק ונכנס לסלון לשוחח עמו. בשלב מסוים האם נכנסה והחל ויכוח ביניהם. גם המשיב נכנס לאחר אמו. תוך כדי דיבור, המנוח קם ובידו היתה סכין, והוא זרק אותה לכיוון המשיב ואמו. בשלב זה קם סרגיי להדוף את המנוח. כן ציין, כי באותו רגע המשיב "דחף אותי בכתף שלי ובגב, סוג של תמיכה ... נצמד אליי מאחורי, הרגשתי שמישהו דוחף אותי ... ואז המנוח "כעבור כמה שניות פתאום מתיישב על הספה בלי לומר מילה, בלי להגיד שום דבר ואחר כך ... נופל כזה, חשבתי שהוא צוחק". בשלב זה המשיב החל לצעוק "דם, דם" והוא ראה פצע בצד שמאל בגב של המנוח. לדבריו, מישהו הביא מגבת והוא הצמיד אותה בכוח לפצע, והמשיב הזמין אמבולנס (הודעת סרגיי מיום 19.7.22, בעמ' 2). סרגיי הדגיש, כי לא ראה יד של המשיב נעה לכיוון המנוח, אלא שהמשיב דחף אותו בזמן שהוא הדף את המנוח (שם, בעמ' 3).

בהודעה מיום 26.7.22 הוסיף סרגיי, כי בעת שהאם נכנסה לסלון, היא אמרה למנוח שעליו לעזוב, הוא אמר לה שלא ייתן לה לעזוב, והם התווכחו בצעקות. בשלב מסוים המנוח "קפץ, הייתה לו סכין ביד ימין שלו קפץ ואמר לנטלי אני ארצח אותך". לדברי סרגיי, בשלב זה קם וחסם את המנוח שרצה להתקרב לאם. בהקשר זה ציין כי גובהו של המנוח 195 ס"מ ומשקלו לפחות 90 - 100 ק"ג. בעת שחסם אותו הסכין נזרקה "לא במכוון זה בטוח, יכול להיות שהיא נפלה מזה שאני חסמתי אותו". כן הדף אותו בכתף ימין שלו ובחזה, בעוד המנוח מנסה להגיע לכיוון האם והמשיב. החלו שוב צעקות, המשיב צעק "אתה בן זונה מה אתה עושה" ואילו המנוח צעק שוב "אני ארצח אותך". לדבריו, "הכל היה בחלקי שניות. הרגשתי את אלכס (המשיב - א.פ.) מצד ימין שלי, שהוא יחד איתי דוחפים את ולדימיר לכיוון הספה. לא עברו 5 שניות... אני רואה שולדימיר מתיישב על ידי שמיאלית של הספה על הקצה ואני ואלכס ממשיכים לדחוף אותו בכוח האינרציה. איך שהוא התיישב ולדימיר פתאום נופל אל תוך הספה...". כן ציין כי מייד לאחר מכן קרא המשיב לאמו להביא מגבת ולהזמין אמבולנס ואמר "יכול להיות שהרגתי אותו ... אל תמות! ...". סרגיי הכחיש מכל וכל שאמר לשוטר שראה יד שדוקרת את הקורבן (הודעת סרגיי מיום 26.7.22, בעמ' 3 - 4). עוד ציין, כי בעת שהמנוח בא לכיוון המשיב ואמו עם הסכין "היה ממש נעול מטרה ואגרסיבי" (שם, בעמ' 6).

9. למרות שלעמדת בא כוח המבקשת, גרסתו הלכאורית של סרגיי עומדת בבסיס כתב האישום, אין ביטוי בכתב האישום לחלק מרכזי וחשוב בגרסה, הנוגע ללב המחלוקת. בעוד שלפי כתב האישום, לאחר שסרגיי הדף את המנוח והושלכה הסכין, כאילו לא אירע דבר, עד שהמשיב דקר את המנוח, הרי שלפי גרסתו של סרגיי, בנקודת זמן זו, הוא המשיך להדוף את המנוח, תוך שהלה צועק "אני ארצח אותך" ומנסה להגיע למשיב ולאמו. בשלב מסוים המשיב סייע לו מאחורה. יתר על כן, סרגיי כלל לא שם לב, כי המשיב דקר את המנוח, שכן הוא מתאר, כי בשלב מסוים תוך כדי שהוא והמשיב דוחפים את המנוח, הלה "נפל אל תוך הספה".

10. הנה כי כן, מגרסתו הלכאורית של סרגי עולה, כי המנוח קם עם הסכין בידו, התקרב לאם בעודו אומר לה שירצח אותה, סרגי הדף אותו עד שהסכין נפלה, אולם גם לאחר שהסכין נפלה המשיך המנוח לצעוק "אני ארצח אותך", והמשיך לנסות להגיע לאם ולמשיב. מכאן שסרגי נאלץ להמשיך להדוף את המנוח, ובשלב מסוים המשיב הצטרף אליו מאחור וסייע בידו. בשלב זה המנוח נדקר, אולם סרגי לא שם לב כיצד אירע הדבר. גרסה לכאורית זו מלמדת כי בזמן הדקירות איים המנוח כי ירצח את האם וניסה להגיע אליה ואל המשיב, עד שנאלצו השניים להדפּו.

11. עדת התביעה הנוספת שהיתה במקום היא האם, ומכאן לגרסתה הלכאורית בדבר ההתרחשות שהובילה לדקירתו של המנוח.

האם מסרה בהודעתה, שכאשר המשיב הגיע לבית, דיבר יפה עם המנוח ואמר לו שעליו לעזוב כי היא לא רוצה אותו ויש "פחד להיכנס בבית", אבל המנוח השיב לו "מי אתה בכלל אתה זבל". לאחר מכן הוציאה את המשיב למרפסת, והוא התקשר לסרגי. לאחר מכן סרגי הגיע, והמנוח אמר "קיבינימט לכולם היא נשאר פה ועצר אותי עם היד". בשלב זה סרגי והמשיב אמרו שהם באו לקחת אותה, המנוח השתולל, צעק "וזרק אותי על הספה בסלון". לאחר מכן בעט בכלב, ובעת שתפסה את הכלב, נפלה ונשאר לה סימן ברגל. בשלב זה שמעה את הטלפון מצלצל וידעה שזו אמה, ולכן יצאה מהסלון, המנוח עמד מולה, ובשלב זה ראתה שיש סכין על השיש. מדובר בסכין שכולה ברזל והחלק של הידית מעוצבת. לאחר מכן נכנסה לחדר, אמרה לאמה שתתקשר בעוד כמה דקות, משום שלא רצתה שאמה תשמע את המנוח שצעק ברקע "קיבינימט, כלבה". בשלב זה ראתה את המשיב "עוצר ביד שלו את הסכין (המשיב) החזיק ואומר לו: מה אתה עושה", הסכין נפלה. כן ציינה, כי המשיב "הגן עם היד שלו מהסכין כאשר (המנוח) ניסה לדקור" אותו או את סרגי. בשלב זה המנוח היה עם הפנים אליה, והמשיב וסרגי היו עם גבם אליה. המנוח העביר את הסכין מיד ימין ליד שמאל והיא ראתה את המשיב נותן מכה לכיוון המנוח והסכין נפלה ליד הקרש. בשלב זה הכלב רץ אליה והיא הרימה אותו. לאחר מכן שמעה את המשיב צועק בטלפון ומבקש להזמין דחוף אמבולנס. סרגי ביקש להביא מגבת והיה הרבה דם. לדבריה, מדובר היה בהגנה עצמית שכן המנוח רצה להרוג את כל מי שהיה שם (הודעת האם מיום 19.7.22, בעמ' 3 - 4).

בהודעתה הנוספת הוסיפה האם כי פתאום המנוח קם בהפתעה, וגם המשיב "קפץ", והיא ראתה ביד הימנית של המנוח סכין והחלה לצרוח. המנוח החל לצעוק "אני ארצח אותך", סרגי קם וניסה לעצור אותו, תוך כדי שהמנוח מנסה לדחוף את סרגי, המשיב הדף אותה וצעק "אמא", היא ראתה את המשיב ואת סרגי מהגב ופתאום משהו נפל, לאחר מכן המנוח התיישב על הספה והיא ראתה דם על הרצפה. המשיב החל לצעוק "אל תמות", "אמבולנס" ואמר לה להביא מגבת. בכל הזמן הזה צעקה "מה עשית", והתכוונה למנוח. עוד הדגישה כי לא ראתה את כל ההתרחשות כי המשיב וסרגי היו עם הגב אליה וחסמו לה את שדה הראייה. לדבריה, אינה זוכרת כי אמרה בהודעה הקודמת שהיתה בחדר השינה באותה העת (הודעת האם מיום 26.7.22, בעמ' 2 - 3). כן ציינה, כי היתה בכניסה לסלון, ובאותה העת המנוח "קפץ מהספה ורצה לגמור אותי", והמשיב הדף אותה אחורה ולא ראתה יותר כלום (שם, בעמ' 10). האם הוסיפה, כי לא ראתה שהמנוח נופף סכין נוספת וסימן סימני שחיטה בעודם במטבח וקודם ליציאה למרפסת (שם, בעמ' 11).

12. התביעה טענה אמנם, כי לא ניתן לאמץ, ולו באופן לכאורי, את גרסתה של האם, המנסה לגונן על המשיב. אולם, בהיותה עדת תביעה, ישנו קושי שלא ליתן כל משקל, ולו לכאורי, לגרסתה של האם רק משום קשרי המשפחה. יתר על כן, גרסתה הלכאורית של האם תואמת לכאורה בנקודות רבות את גרסתו של סרגי, באשר להנפת הסכין על ידי המנוח, הדיפתו של המנוח עד שהסכין נפלה, הצעקות שלו כי ירצח את האם, גם לאחר שהסכין נפלה, והצורך של סרגי להדוף אותו גם לאחר מכן. אכן, ישנן גם אי התאמות במספר נקודות, אולם יש לזכור כי מדובר באירוע מהיר ביותר, שבמהלכו האם רואה את המשיב ואת סרגי מגבם.

13. עתה, לגרסתו הלכאורית של המשיב באשר להתרחשות שהובילה לדקירתו של המנוח.

לדברי המשיב, הגיע לבית בעקבות שיחת טלפון עם אמו בה שמע כי המנוח מאיים על האם באומרו - "אם את לא איתי לא תהיי עם אף אחד". לדבריו, גם במשך שהותו בבית שב המנוח ואיים עליו ועל אמו, ואף שלף סכין קטנה ב"תנועת שחיטה". כן ציין, כי חשש לשלומם ולשלום אמו, וכשהמנוח אחז בסכין המטבח הקטנה "היו הרבה קללות, נון סטופ ... אני התחננתי כי ממש פחדתי", והאם "צעקה ואמרה [למנוח] 'אל תיגע בבן שלי'". המשיב מסר גם כי לפי התנהגותו של המנוח, נראה היה כי הוא תחת השפעת אלכוהול (הודעת המשיב מיום 19.7.22, בעמ' 4 - 5; הודעת המשיב מיום 28.7.22, בעמ' 4 - 7).

המשיב תיאר כי לאחר שסרגי הגיע ושוחח עם המנוח בסלון, אינו זוכר את המיקומים המדויקים של כל אחד מהם, אולם הוא חושב שאמו הייתה במרפסת וסרגי עמד בתוך החדר באמצע. לדבריו, סרגי היה "בין הטלויזיה לשולחן ואמא יותר קרוב למרפסת אבל קשה לי להיזכר ... שמעתי את סרגי אומר משהו [למנוח] אז הבנתי שהוא נמצא בחדר". כן מסר, שכאשר נכנס לסלון, על מנת לקחת את החפצים של אמו, המנוח קילל אותו ואיים עליו (הודעת המשיב מיום 19.7.22, בעמ' 4 - 5; הודעת המשיב מיום 24.7.22, בעמ' 9; הודעת המשיב מיום 28.7.22, בעמ' 5, 11 - 12).

עוד מסר המשיב, כי ראה "שהייתה סכין על הספה לידו ... זו הייתה סכין גדולה". לדבריו, המנוח הביא את הסכין והניח אותה על הספה מצד שמאל, אולם הוא אינו יודע כיצד הסכין הגיעה לשם ואם היה רואה את המנוח עם סכין לא היה נכנס לחדר. עוד מסר, כי המנוח "התיישב על הספה וניסה לתפוס את הסכין שהייתה שם ... הוא ניסה לקפוץ על מנת לתפוס את הסכין", ו"אני קפצתי ותפסתי ראשון את הסכין" מהספה. לדבריו, הסכין "לא הייתה ביד שלו אבל אני חשבת שהוא רוצה לקחת את הסכין כי הוא קפץ לכיוונה, הוא אמר תוך כדי שהוא יהרוג אותי ויחתוך אותי". לדבריו, לא זכר באיזו יד אחז בסכין, אך חושב שמדובר בידו הימנית, "או שאולי בשתי הידיים" (הודעת המשיב מיום 19.7.22, בעמ' 4 - 5; הודעת המשיב מיום 24.7.22, בעמ' 9 - 11; הודעת המשיב מיום 28.7.22, בעמ' 10 - 13).

המשיב הוסיף, כי בעת שהחזיק את הסכין, המנוח "פשוט קופץ לכיווני עלי ונוחת על הסכין ... אני חושב קפץ עלי פעמיים, אני לא זוכר בדיוק ... 1000 אחוז. הוא לא קפץ שלוש פעמים, בדוק אני חושב ששניים". לדבריו, המנוח "קפץ לעברי והתחיל לצעוק ולהשתולל עם הידיים ואז הוא נפל אחורה לספה, התיישב, הוא לא ממש הספיק להתיישב וקפץ לעברי פעם שנייה, זה היה כל כך מהר שאני לא הספקתי לזוז ... זה היה עניין של שניות ... הראש שלי בכלל לא הבין מה קרה". המשיב מסר גם כי המנוח "נפל והתיישב על הספה והתחיל לצעוק", וכי ראה "מלא דם". לדבריו, הבחין בדימום "בפעם השנייה", הדם ירד "איפשהו מאחורה או בצד ... יוצא בשפירץ" על הקיר. כן מסר, כי המנוח לא הפנה את גבו אליו במהלך האירוע, אלא "השתולל לכל הכיוונים", ו"לא קפץ אליי עם הגב שלו. אבל בהתאבקות יכול להיות שהוא הסתובב, אני לא יודע, הכל היה מהר". כן מסר, כי ניסה לסייע בעצירת הדימום, והזעיק את המשטרה וסיוע רפואי (הודעת המשיב מיום 19.7.22, בעמ' 4 - 5; הודעת המשיב מיום 24.7.22, בעמ' 9 - 11; הודעת המשיב מיום 28.7.22, בעמ' 5 - 6, 15; הודעת המשיב מיום 7.8.22, בעמ' 13 - 15).

המשיב הכחיש כי המנוח אחז בסכין והפילה כשסרגי הדף אותו, וכי הוא נצמד אל סרגי, הרים את הסכין ודקר את המנוח (הודעת המשיב מיום 28.7.22, בעמ' 13 - 15; הודעת המשיב מיום 7.8.22, בעמ' 14).

14. אכן, גרסתו הלכאורית של המשיב מעוררת קשיים במספר נושאים, לרבות ביחס למספר הדקירות שנמצאו, האופן המדויק בו נדקר המנוח, ומה בדיוק עשה המשיב שגרם לדקירות. גרסת המשיב כי הדקירות נגרמו בעוד המנוח מתנפל עליו, אינה מתיישבת לכאורה עם הדקירות בגבו של המנוח. גם ישנן מספר אי התאמות לכאוריות בין גרסתו של המשיב ובין גרסתם של סרגי ושל האם. כך למשל, המשיב תיאר תחילתו של האירוע בשליפת סכין קטנה על ידי המנוח - תיאור שהאם הכחישה. עם זאת, לא נהיר כי נכחה במהלך אירוע זה. יתר על כן, בעוד שסרגי תיאר כי הוא הדף את המנוח וגרם לנפילת הסכין, המשיב מתאר כי בעת שהסכין היתה על הספה, המנוח ניסה להגיע אליה, ולפיכך הוא תפסה. המשיב גם הכחיש כי נצמד אל סרגי בעת שהלה הדף את המנוח. עם זאת, ייתכן כי מדובר בתיאור של שני

שלבים באירוע, השלב הראשון בו סרגיי הדף את המנוח והסכין נפלה, ושלב שני, בו ניסה שוב המנוח להגיע לסכין, ולבסוף המשיב נטלה. יתר על כן, הגרסאות תואמות בתיאור ניסיונו של המנוח באותה העת להגיע לאם ולמשיב, תוך כדי שהוא מאיים ברצח. כך או כך, הפערים הלכאוריים בין הגרסאות ילובנו במהלך ניהול ההוכחות, ואין בהם כדי ללמד בשלב זה, כי כל גרסתו של המשיב שקרית.

האם ישנה תשתית לכאורית לביצוע עבירת רצח?

15. כאמור, אין מחלוקת כי המשיב הוא שדקר את המנוח. למרות שהמשיב טען במהלך חקירתו כי דקר אותו פעמיים, הרי שלפי חוות דעת המכון לרפואה משפטית, המנוח נדקר שלוש פעמים, שתי דקירות באזור הגב ודקירה באזור המותן שהיא הדקירה הקטלנית.
16. עם זאת, גרסאות עדי התביעה מלמדות על קושי בקביעת ממצאים, ולו לכאוריים, בדבר האופן בו נדקר המנוח. כפי שכבר פורט, מלבד המנוח, היו שלושה נוכחים במקום. שני עדי התביעה אינם מתארים בחקירותיהם את אופן התרחשות הדקירות, משום שלטענתם לא ראו באופן ממשי את דקירתו של המנוח על ידי המשיב. אמנם, סרגיי והאם מתארים את הרגעים שקדמו לדקירות, אולם לא ניתן ללמוד מתיאורים שאלו שמסרו, כיצד לבסוף אירעו הדקירות. בהקשר זה יש להדגיש, כי לא זו בלבד שישנן סתירות לכאוריות בין התיאור שמסרה האם ובין התיאור שמסר סרגיי, אלא שישנן גם סתירות לכאוריות בתיאורים השונים שמסר סרגיי. מכאן, שלא נהיר כיצד המבקשת מאמצת דווקא גרסה מסוימת שמסר מי מעדי התביעה כבסיס לכתב האישום. יש להדגיש, כי בעוד המבקשת מבססת את כתב האישום על מזכרו של השוטר שרון אברגיל, שלפיו סרגיי ראה יד דוקרת את הקורבן, הרי שבחקירתו סרגיי הכחיש זאת מכל וכל. (מזכר תשאול סרגיי מיום 20.7.22; הודעת סרגיי מיום 26.7.22, בעמ' 3 - 4). על קושי ראיתי זה לבוא לידי ביטוי גם בשלב הלכאורי בו אנו מצויים.
17. אכן, עצם קיומם של חללים ראייניים, אינו מונע קביעת ממצאים (ע"פ 2478/12 **אגבריה נ' מדינת ישראל** (13.5.15); ע"פ 4179/09 **מדינת ישראל נ' וולקוב** (18.10.10)). כך, מקל וחומר, ממצאים הנדרשים במסגרת הדיון בראיות לכאורה. עם זאת, כאשר כל כולה של המחלוקת היא בדבר קיומה של הגנה עצמית, ואין בגרסת עדי התביעה לתרום להכרעה במחלוקת זו, הרי שלא ניתן להתעלם מהקושי הראייתי כבר בשלב לכאורי זה. למעשה, גם אם נדחה, לצורך העניין, מכל וכל את גרסת המשיב בשל סתירות בגרסתו, כעמדת התביעה, עדיין ניוותר עם חלל ראייני לכאורי, שעדי התביעה אינם נותנים לו מענה.
18. האם ניתן להשלים את החלל הראייתי הלכאורי מכוח דברים שאמר המשיב לפני האירוע, המצביעים על כוונותיו?
- אכן, לפי הודעת אחייניתו של המנוח, אשורוב, האם מסרה לה שאם המשיב ישמע על התנהגותו של המנוח "הוא יגמור" אותו (הודעת אשורוב מיום 26.7.22, בעמ' 4). האם הכחישה זאת תחילה (הודעת האם מיום 26.7.22, בעמ' 9), אולם, בהמשך אישרה כי אמרה את הדברים, לדבריה, על מנת שייקחו את המנוח מביתה, ולא משום שהמשיב אמרם (הודעת האם מיום 7.8.22, בעמ' 7). גם לא ניתן להתעלם מאמרתו של המשיב לסרגיי, בעת שהזעיקו לבית, לפיהן: "אני לא יכול להחזיק את עצמי אני תכף אזיין אותו, אני לא רוצה להרביץ לו", ולאחר מכן גם אמר לסרגיי, שיגיע כמה שיותר מהר "אחרת אני ארצח אותו".
- כאשר עומת המשיב עם אמירותיו, הכוללות תחילה איום כי יכה את המנוח ולאחר מכן כי ירצח אותו, אמר המשיב כי לא הייתה לו כל כוונה לפגוע במנוח, וכי האמירה כי ירצח את המנוח נאמרה מתוך לחץ (הודעת המשיב מיום 7.8.22, בעמ' 9 - 12).

19. ניתן אמנם לראות באמירות המיוחסות למשיב, ובפרט אמירתו כי ירצח את המנוח, משום הבעת כוונות, ולו לכאורית, שהתממשה הלכה למעשה. עם זאת, מנגד, גם לא ניתן להתעלם מהתנהלותו של המשיב לאחר האירוע. לפי כתב האישום, ועל כך אין מחלוקת, לאחר הדקירות צעק המשיב לאם ולסרגיי לחסום את הדימום, התקשר למשטרה ולמד"א, וקרא לשכנים להזמין אמבולנס. משמע, כי מעשיו לאחר האירוע עשויים ללמד לכאורה כי לא רצה במותו של המנוח.

20. מכאן המסקנה, כי הגם שיש משקל לכאורי לאמירותיו של המשיב, לא די בהן כלשעצמן כדי למלא את החלל הראייתי הלכאורי, בדבר אופן התרחשות האירוע, ובפרט ביחס לשאלה אם עומדת למשיב טענה להגנה עצמית.

טענת הגנה עצמית

21. טענתו המרכזית של המשיב היא בדבר קיומה של הגנה עצמית.

22. התנאים לקיומה של הגנה עצמית, לפי סעיף 34 לחוק העונשין, כפי שנקבעו בפסיקת בית המשפט העליון הם: תקיפה שלא כדין; קיומה של סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; דרישה לביצוע המעשה באופן מידי על מנת להדוף את התקיפה, והפסקת המעשה מרגע שלא נדרש עוד מעשה התגוננות; היעדר כניסה למצב בהתנהגות פסולה; הנחיצות, הן ברמה האיכותית והן ברמה הכמותית; יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לנזק הצפוי מן התקיפה (ראו, בין היתר: ע"פ 6168/20 **מדינת ישראל נ' שמבה** (9.6.22); ע"פ 1964/14 **שימשילשווילי נ' מדינת ישראל** (6.7.14); ע"פ 6415/11 **פולוחין נ' מדינת ישראל** (24.12.12); ע"פ 4191/05 **אלטגאוז נ' מדינת ישראל** (25.10.06); ע"פ 8687/04 **חילף נ' מדינת ישראל** (12.12.05); ע"פ 6157/03 **הוך נ' מדינת ישראל** (28.9.05); ע"פ 20/04 **קליינר נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח(6) 80, 90 (2004)). עוד נפסק, כי די בכך שאחד מהתנאים הללו לא יתקיים כדי להביא למסקנה כי אין תחולה לסייג ה"הגנה העצמית" (ע"פ 2648/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (19.3.20)).

23. האם ישנה תשתית לכאורית לטענת ההגנה העצמית של המשיב?

טענת ההגנה העצמית של המשיב נחלקת לשתי טענות משנה: האחת, לפיה באירוע עצמו היה חשש ממשי לחיי המשיב ואמו, ומכאן שהמשיב פעל מתוך הגנה עצמית על מנת להגן על חייהם; השנייה, לפיה יש לבחון את מעשיו של המשיב על רקע התנהלותו של המנוח בעבר, השתכרותו תכופות והאלימות שהפגין בעבר נגד האם.

24. הנפת הסכין על ידי המנוח, תוך שהוא מאיים ברצח ומנסה להגיע אל האם ואל המשיב, כטענת עדי התביעה והמשיב יחדיו, היא בגדר תקיפה שלא כדין. במצב דברים זה היתה לכאורה סכנה מוחשית של פגיעה בחייהם ובגופם של שלושת הנוכחים במקום - האם, המשיב וסרגיי.

השאלה היא האם היתה דרישה לדקור את המנוח באופן מידי על מנת להדוף את התקיפה? על שאלה זו לא ניתן להשיב בשלב לכאורי זה, וזאת לאור הפערים בין הגרסאות וההלכה שלפיה הכרעה בדבר מהימנות העדים שמורה להליך העיקרי (בש"פ 5434/22 **אלעטאונה נ' מדינת ישראל** (25.8.22); בש"פ 1269/22 **אבו סביתאן נ' מדינת ישראל** (6.3.22); בש"פ 6603/17 **אברמוב נ' מדינת ישראל** (11.9.17); בש"פ 6056/14 **נחמן נ' מדינת ישראל** (23.9.14)). עם זאת, לא ניתן להתעלם מגרסתם הלכאורית המשותפת של שלושת הנוכחים - שניים מהם עדי תביעה - בדבר הצורך להדוף את המנוח, שניסה כל הזמן להגיע אל האם ואל המשיב, תוך כדי שהוא מאיים ברצח, ולכל הפחות בחלק מהזמן, תוך שהוא מחזיק בסכין ארוכת להב בידו. בניגוד לטענת בא כוח המבקשת, גרסתו הלכאורית של סרגיי

אינה מלמדת, כי לאחר שהדף את המנוח, הלה השליך את הסכין ולא אירע דבר עד הדקירות.

גם תשובה לשאלת הנחיצות אינה ניתנת להכרעה בשלב הלכאורי בו אנו מצויים, והדבר מחייב הכרעות ראייתיות. המנוח אמנם לא היה חמוש באותה העת, וקיומן של שלוש דקירות מלמד, לכאורה, על חזרתיות ולא על פעולה חד פעמית באמצעות סכין. עם זאת, לא נהיר אם באותו שלב, שקדם לדקירתו של המנוח, היתה למנוח גישה לסכין ואם הוא ניסה להגיע אליה באותה העת, כטענתו הלכאורית של המשיב, או שמא היתה הסכין מושלכת כאבן שאין לה הופכין, כפי שעולה מכתב האישום. מכאן, שלא ניתן להניח, כעמדת המבקשת, כי בשלב הדקירות כבר לא נשקפה סכנה למשיב ולאמו. בהקשר זה יש לקחת בחשבון, כי התיאור שמסר המשיב, שלפיו המנוח המשיך לנסות לתפוס את הסכין, ומכאן שהוא נטלה לידיו, אינו סותר בהכרח את התיאור שמסר סרגיי, לפיה בשלב מסוים נהדפה הסכין מידי של המנוח. כפי שכבר צוין, ההכרעה בדבר נחיצות הדקירות אינה אפשרית בשלב זה, ודי בכך כי ישנה אפשרות שהמנוח אמנם ניסה להגיע לסכין באותה העת, תוך שהוא מאיים ברצח.

גם התשובה לשאלה אם ניתן היה לעזוב את המקום או אם ניתן היה להזעיק את המשטרה, לא יכולה להיבחן בחלל ריק או באופן נקודתי. כל הנוכחים הדגישו כי מלכתחילה סברו שניתן לסיים את האירוע בדרך שונה לחלוטין. המשיב הגיע במקום במטרה לקחת את אמו, והאם רצתה רק שהמנוח יעזוב אותה במנוחה. האם מסרה, בהקשר זה, כי חששה כל זמן האירוע, רצתה לקחת את דבריה ולעזוב. לדבריה, כל האירוע נמשך מספר דקות, אולם היא לא הצליחה לעזוב בזמן זה. כן ציינה, כי לא התקשרה למשטרה, משום שהמנוח אמר תחילה שיעזוב את הבית, ורק לאחר מכן שינה את דעתו. לדבריה, ביקשה מהמשיב להגיע וסברה שהיא תעזוב עמו (הודעת האם מיום 26.7.22, בעמ' 8). המשיב אמנם לא ידע להסביר מדוע, כאשר הגיע לבית, החליט לאסוף את חפצי אמו ולא לעזוב מיד (הודעת המשיב מיום 28.7.22, בעמ' 8; הודעת המשיב מיום 7.8.22, בעמ' 6). כן הוסיף, כי לאחר שהמנוח איים עליו באמצעות סכין במטבח, לא הזעיק משטרה, כ"טעות. מרוב פחד אולי...". לדבריו, היה בפניקה וחרדה ובאותו רגע לא חשב, אלא היה מפוחד וקיווה שהבעיה תיפתר כשסרגיי יגיע. עוד צוין: "הייתי בשוק גדול אז היה קשה לי לחשוב כמו עכשיו... אני לא בחרתי כלום באותו הערב, אני הייתי תחת סטרס ולא יכולתי לעשות את הבחירות... האמנתי שאולי אפשר לסיים בטוב" (הודעת המשיב מיום 24.7.22, בעמ' 11 - 12; הודעת המשיב מיום 28.7.22, בעמ' 9 - 10).

לא ניתן לבחון, אפוא, את אפשרויות העזיבה לפני התלהטות הרוחות האחרונה, שכן באותה העת, האיום לא היה מיידי, אלא יש לבחנה בזמן הקריטי, בעת שהמנוח מרים את הסכין ומאיים ברצח. מכאן, שגם התשובה לשאלת החלופות האפשריות לדקירה תצטרך להיבחן במהלך ניהול המשפט, באמצעות העדים והמשיב (ע"פ 4784/13 **סומך נ' מדינת ישראל** (18.2.16), בפסקה 187 לחוות דעתו של השופט סולברג; **עניין קליינר**, לעיל).

25. עתה להתנהלותו הקודמת של המנוח ותרומת התנהלות זו לאירוע.

כאן המקום להעיר, כי על פניו נראה שיש להתייחס לטענה בדבר מעשי האלימות הקודמים של המנוח כלפי האם וכניסתו למצבי שכרות באופן תכוף, כבסיס לטענה בדבר אחריות מופחתת, ולאו דווקא להגנה עצמית (ראו למשל, דיון באשר לענישה מופחתת בע"פ 1855/05 **פרישקין נ' מדינת ישראל** (24.3.08); ולאחר רפורמת עבירות ההמתה, ראו תנאי סעיף 301 לחוק העונשין, הקובע את עבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת).

כאמור, אין מחלוקת כי המנוח נהג תכופות להשתכר, לקלל את האם ולאיים עליה, כפי שתואר בכתב האישום. גם אין מחלוקת כי המנוח נהג באלימות בעבר כלפי האם, וזאת למרות שהצדדים חלוקים באשר להיקף אלימות זו. האם תיארה בהודעתה מספר פעמים בהם המנוח תקף אותה, אולם היא סירבה להתלונן נגדו במשטרה. לדבריה, באחת הפעמים אף אמר לה המנוח כי אם תעזוב אותו הוא יתאבד ויהרוג אותה ואם "לא נהיה ביחד אז אף גבר לא יהיה איתי" (הודעת האם מיום 19.7.22, בעמ' 2 - 3). האם גם הראתה במשטרה סימנים על גבה, אשר לדבריה נגרמו כתוצאה

מדחיפתה על ברזלים במרפסת (הודעת האם מיום 26.7.22, בעמ' 8). למעשה, האם חששה מהמשיב והתקשרה מספר פעמים לבתו ולאחייניתו, התלוננה על התנהגותו, וביקשה כי ייקחו אותו אליהן (הודעת אנגלינה שייטור מיום 26.7.22, בעמ' 3 - 5; הודעת אנה אשורוב מיום 26.7.22, בעמ' 3 - 6). האם אמנם לא הגישה תלונה במשטרה, אולם לדבריה, המנוח נהג להגיד לה שאם תתקשר למשטרה, לא יאמינו לה והיא תקבל ממנו מכות (הודעת האם מיום 26.7.22, בעמ' 7). בעלת הבית היתה מודעת להשתכרותו של המנוח ולחששה של האם ממנו (הודעת ויקטוריה טוקליקשווילי מיום 21.7.22, בעמ' 2). גם חברתה של האם, אולגה בוריסוב, מסרה כי האם פנתה אליה במהלך השנים, מאז 2020, תיארה בפניה את בעיית האלכוהול ממנו סובל המנוח, ואת ההחמרה במהלך הזמן. האם גם ציינה בפניה מספר פעמים, כי המשיב תקף אותה, ובאחת הפעמים, חנק אותה ואף הראתה לה סימנים על צווארה ועל ידיה (הודעת בוריסוב מיום 21.7.22, בעמ' 2 - 3).

26. עמדת המבקשת, כי יש לדחות את הטענות לפיהן המנוח התעלל באם משום שאינן נתמכות בתעודות רפואיות - קשה בעיניי. כידוע, לא כל אלימות של גבר כלפי אישה מסתיימת בקבלת טיפול רפואי או בהגשת תלונה למשטרה. נשים רבות סובלות מאלימות, אינן פונות לטיפול רפואי ואינן מגישות תלונה במשטרה, והדברים אינם צריכים ביאור. לפי הפסיקה, אין באלו כדי ללמד על היעדר מהימנותן של נשים נפגעות אלימות בתוך המשפחה (ע"פ 4834/12 פלוני נ' מדינת ישראל (26.6.13); ע"פ 1275/09 פלוני נ' מדינת ישראל (1.9.09)). למעשה, כתב האישום בעצמו מתאר חלק מאירועי האלימות של המנוח כלפי האם ומאמצן, והדבר אף עולה לכאורה מהודעות עדי התביעה, כאמור.

27. אכן, ייתכן כי באירוע עצמו לא היה המנוח במצב שכרות. סרגיי הדגיש בהקשר זה כי לא התרשם שהמנוח שיכור וגם בבדיקה הפתולוגית, לא נמצאו אינדיקציות לשכרותו. אולם, הראיות הלכאוריות מניחות תשתית לסברת האם והמשיב כי המנוח שיכור או לכל הפחות תחת השפעת אלכוהול, ומכאן כי חששם גבר עליהם. יש לזכור, כי לפי כתב האישום עצמו, בתקופת מגוריהם המשותפים של המנוח והאם, נהג המנוח לשתות לשוכרה, תוך שצעק על האם, קילל אותה ואיים עליה. לפי כתב האישום, ביום 16.7.22, משמע, יומיים לפני האירוע, הגיע המנוח לבית כשהוא בגילופין, צעק וקילל את האם. גם ביום 18.7.22, התנהג המנוח באופן דומה, כפי שניתן ללמוד מההשתוללות של המנוח, תוך השמעת קללות ואיומים, וחתירתו למגע עם המשיב ועם אמו, כך הן לגרסתו של המשיב והן לגרסתו של סרגיי.

משמע, כי יש לבחון לכאורה את פעולות המשיב, אף בהתחשב בגרסתו של סרגיי בלבד, נוכח ההנחה של המשיב כי המנוח היה שיכור, ולכל הפחות תחת השפעת אלכוהול בעת האירוע שהוביל למותו, וכי נהג בעבר באלימות כלפי אמו.

28. הנה כי כן, אף שלא ניתן להכריע בשלב לכאורי זה, ומבלי לשמוע ראיות, אם קמה למשיב הגנה עצמית, אם לאו, הרי שיש לקחת בחשבון, כי לא מדובר בטענה מופרכת שאין לה כל בסיס, ויש לשקף את משקל הטענות, בהקשר זה, הן ביחס להחלטה בדבר ראיות לכאורה ובעיקר בקביעת עוצמתה של עילת המסוכנות.

29. לאור כל האמור, ישנן אמנם ראיות לכאוריות לפיהן המשיב רצח את המנוח, אולם נוכח משקל הטענה בדבר הגנה עצמית, ומבלי לקבוע מסמרות בדבר, הרי שישנה חולשה ראייתית מסוימת, שיש ליתן לה משקל בהליך המעצר.

עילות המעצר

30. העבירה של רצח מקימה עילת מעצר סטטוטורית של מסוכנות, מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(1) וסעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996. כידוע, המדובר בעבירה מהחמורות ביותר בספר החוקים ומעשה של המתת אדם או מעורבות במעשה שכזה מחייב, ככלל, מעצר עד לתום

ההליכים. למעשה, רק בנסיבות חריגות ויוצאות דופן ניתן להפיג מסוכנות במקרים אלו, ולשקול חלופת מעצר (בש"פ 1087/18 **מדינת ישראל נ' פוגל** (1.3.18); בש"פ 466/18 **גרוס נ' היועץ המשפטי לממשלה** (7.2.18); בש"פ 866/13 **מדינת ישראל נ' תאיר** (20.2.13)).

31. עם זאת, במקרה שלפנינו ישנן נסיבות חריגות ויוצאות דופן המצדיקות בחינתה של חלופה באמצעות שירות המבחן. בראש ובראשונה, נסיבות ביצוע העבירה, משמע, האיום הקודם על המשיב ועל אמו מצדו של המנוח, תוך שהוא מרים סכין בעלת להב באורך 18 ס"מ. כל זאת, לאחר איומים קודמים שהשמיע המנוח כלפי אמו של המשיב, ואף שימוש באלימות מצדו כלפיה, והכל על רקע שתיית אלכוהול מוגברת. גם אם לא יימצא כי קיימת למשיב הגנה עצמית, הרי שיטת תשתית לכאורית לפיה סבר שהוא פועל על מנת להגן על אמו. יתר על כן, נמצאה חולשה ראייתית מסוימת בדבר אופן ביצוע הדקירות, ולא ניתן לדחות על הסף את האפשרות כי אכן יימצא, בסופו של יום, כי קמה למשיב הגנה עצמית, או לכל הפחות, אחריות מופחתת.

32. עיון בפסיקה מלמד, כי גם במקרים דומים אחרים, בהם מדובר היה בהמתה אגב איומים ואלימות ממשית מצדו של הקרבן, מצאו בתי המשפט לשחרר את המעורבים בעבירה לחלופת מעצר. כך החליט בית המשפט בב"ש (ב"ש) 21883/09 **מדינת ישראל נ' סומך** (9.11.09) - שם נקבע, כי אין לשלול טענה של הגנה עצמית, הואיל והמנוח הגיע לביתו של המשיב, אחרי התנהלות אובססיבית העולה לכדי איומים כלפי המשיב ואשתו במשך תקופה ארוכה. כך גם החליט בית המשפט בבש"ע (ב"ש) 27241-01-21 **מדינת ישראל נ' שיף** (14.1.21) - שם אף שוחרר המשיב בשלב החקירה, טרם הגשת כתב האישום בעניינו, לאחר שבית המשפט קבע, כי המשיב ירה במנוח, לאחר שהתפרץ לרכבו. גם במ"ת (מחוזי, מרכז) 4917-10-21 **מדינת ישראל נ' גלאם** (16.12.21), הורה בית המשפט על שחרור ממעצר של מספר בני משפחה, אשר לפי הנטען רצחו את המנוח, לאחר שהגיע לביתם כשבידו אקדח וניסה לירות עליהם באמצעותו.

33. גם בעניינינו, נראה כי למרות קיומה של עילת מעצר סטטוטורית, נוכח הנסיבות המיוחדות והחריגות של המקרה, לרבות נסיבות העבירה, הרקע לה, והחולשה הראייתית המסוימת, ניתן לשקול חלופת מעצר, בכפוף לבחינתה באמצעות שירות המבחן. יתר על כן, מסוכנותו של המשיב הייתה ספציפית כלפי המנוח ובנסיבות בהן איים המנוח על המשיב ועל אמו ועשה שימוש בסכין.

34. על שירות המבחן להשלים, אפוא, את תסקירו, בטרם תיבחנה חלופת מעצר.

ניתנה היום, י"ב חשוון תשפ"ג, 06 נובמבר 2022, בהעדר הצדדים.